

مستووليت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۰۳/۲۵

شاه ولی ارین

د امریکا د بهرنیو چارو وزیر اعلامیه،

افغان ولس ته گواښ

افغانستان ته د امریکا د بهرنیو چارو وزیر پمپيو راتگ، د دوه زرو څوارلسم کال د سناریو بیا تکرار لپاره و. کله چې د امریکا د هغه وخت د بهرنیو چارو وزیر جان کبري کابل ته راغی، د محمد اشرف غني او عبدالله لاسونه يې د بري په دود ورجگ کړل او د داسې يو حکومت اعلان يې وکړ چې د هیواد له اساسي قانون سره په تضاد کې و. د ملي يووالي هغه حکومت چې په عمل کې يې ملي يووالي نور هم دومره زیانمن کړ، چې نتیجه يې دا ده د دوه غبرگو حکومتونو زیږول دي.

زموږ په هیواد کې د امریکا ناکامه سیاست او هغه پالیسي چې (غله ته وائي غلا وکړه او د کور څښتن ته وائي وپښ اوسه) د دی علت شو، چې ځانته د اوږو د پوزی جوړولو په خاطر پمپيو راولیږي، چې د یو بیکاره حکومت د جوړیدو له لارې خپلو هغو موخو ته ځان ورسوي، چې د یو ځواکمن او با ثباته حکومت په شتون کې ورته ناشونی دی.

اوس نو پوښتنه دا ده چې ایا په رښتیا امریکا غوښتل چې د غني او عبدالله تر منځ روانې شخړې ته د پای ټکي کېږدی؟

زما له انده نه یوازې دا چې، نه یې غوښتل دغه ستونزه حل کړی، بلکې غوښتل یې چې نوره هم فضا خړه پړه کړي او د خپلو نوو ستراتیژیکو ملگرو، طالبانو ته د یوه ځواکمن موقف زمینه برابره کړي، چې په راتلونکي نظام کې غوښنه برخه ولري.

د اعلامیې له ځینو برخو نه داسې ښکاري چې یا امریکایانو له محمد اشرف غني سره د پردې ترشا په پټه معامله کې د هغه د ملي موقف د لوړوالي په خاطر وغوښتل داسې افغانانو ته په گوته کړي چې غني د امریکایانو غوښتنه رد کړه او یا دا چې په رښتیا هم امریکایانو ته نور د دغه تیر نولس کلن بهېر سیاسيونو او زمامدارانو خپل ارزښت او اتبار له لاسه ورکړی او باید د خپلې بقا او په سیمه کې د خپلو ستراتیژیکو موخو د عملي کولو لپاره د یو نوي نظام او نوو څیرو د منځته راتگ له لارې د سیمې کنترول او بیلانس په خپله ولکه کې وساتي.

زما له انده د دغه وروستي وریانت چانس ډېر د عملی کیدو وړ ښکاري، چې له طالبانو سره د سولې قرار داد او د قرارداد د ځینو خاصو برخو له افغان حکومت سره نه شریکول، اوربند عملي کول، یوازې له بهرنیانو سره، د افغان حکومت سره د خبرو نه تر سره کول، یوازې د کابل د ادارې په توگه یې تعریفول، د زندانیانو د خوشی کولو جنجالونه، د دوه غبرگو حکومتونو زیږول، د امریکا د وروستي اعلامیې محتویات په خاص ډول د یو ملیارد ډالرو کمول، د سیاسی اهدافو لپاره د نظامی قوت د استعمال نه، نه ملاتړ هغه څه دی چې دغه دویم وریانت یو څه نور هم باوري کوي.

غواړم دلته د افغان دولت یا د محمد اشرف غني د لومړیتوبونو او مجبوریتونو په هکله هم یوه لنډه تبصره وکړم:

تر هغه ځایه چې معلومیږي، په افغانستان کې د ۲۰۱۹ کال د جمهوري ریاست ټولټاکنې تر سره شوي، سره لدې چې ډېرې نیمگړتیاوې به یې درلودې، خو د ټولو کانديدانو په خوښه او مستقیمو رایو د انتخاباتو د کمپسون کمیشنران و

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولی

ټاکل شول او همدغه کمیسیون محمد اشرف غني د ټاکنو بريالی جمهور رئیس اعلان کړ، بیا نو نه منل او یا یې په مقابل کې موازي حکومت اعلانول، آیا تمرد او د اساسي قانون خلاف عمل نه دی؟

د محمد اشرف غني د لوړې په مراسمو کې د درې څلور هیوادو پرته، نور د نړۍ د ډیرو هیوادو دپلوماتیکو نمایندگانو د امریکا په شمول په خپله د محمد اشرف غني د بریا تائید او ملاتړ و. که چېرې د امریکا په اوږو کې شکې نه وي، نو بیا ولې د دې هلې ځلې کوي، چې د تیرو څو کلنو ناکامو تجربو په نظر کې نیولو سره بیا هم د ګډوله مشروط حکومت د جوړیدو تلاش وکړي.

همدا اوس محمد اشرف غني له سترو ګواښونو، پوښتنو او نیوکو سره لاس و ګریوان دی چې غواړم دغه ستونزې په ګوته کړم:

۱- د طالبانو د زندانیانو بې له قید او شرطه خوشې کولو کې، ډیر هیواد وال غوښتنه لري چې دغو زندانیانو د مظلومو بې ګناه انسانانو ژوند تبا کړی، خوشې کول یې له هیواد او ملت سره ستره جفا ده، که غني دا کار وکړي، د ملت په اراده پښه ږدی او د امریکا د غلامۍ نښه ده. خو یو شمېر د غني مخالفین بیا د غني له دغه ملي دریځ نه چې وائي زندانیان خوشې کوم، خو په دې شرط چې اوربند وشي، د بین الافغانی خبرو باب پرانستل شي، طالبان دی د پاکستان له ولکې نه راووزي، د غني دې غوښتنو ته د سولې له پروسې سره مخالفت او د خپل د قدرت د دوام عنوان ورکوي او تخریبوی یې.

۲- که چېرې غني له عبد الله سره د هیواد د لوړو ګټو په نظر کې نیولو سره په یوه قانوني چوکاټ او د ملي مصلحت په نظر کې نیولو سره، د خبرو اترو له لارې د جوړ جاري هڅه کوي، د واره ورپسې تخریب کوي چې دا دی بیا یې معاملي ته مخه کړه، حال دا چې په کمپاین کې یې وعده ورکړې وه چې د معاملي حکومت به نه جوړوي.

برخلاف که چېرې د هیواد ملي ګټې او د تیرو ترڅو ازموینو په نظر کې نیولو سره جوړ جاري ته غاړه نه ږدی قانونی عمل حتی د تمرد کونکو د محاکمې ته د راکشولو عمل وکړي، بیا ورته د ځان، د قدرت د لیونې، د قدرت د تمرکز او انحصار کونکي یا فاشست نوم ورکوي.

د پورتنیو توضیحاتو نه می موخه دا ده چې هیواد او ولس همدا اوس له سخت ناوړین او بحران سره مخ دی. امریکا ته یوازې خپلې موخې او ګټې ارزښت لري، نه ورته غني نه عبد الله او نه طالب، بلکې دوی هر یو لکه نانځکې سره لوبوي او خپلې موخې عملي کوي.

باید په روڼ ډول ووايم چې اوس انتخاب، تصمیم او عمل د دې ستر بحران نه د خلاصون لپاره د افغان ولس او هغو بادرکه افغانانو کار او جدي هلې ځلې دي چې د هیواد د استقلال، ارضی تمامیت او خپلواک افغانستان ارمان لري، نو ځکه هم باید په دې موجود مثلث کې انتخاب وکړي او هم د موجود نظام په خاص ډول د هیواد د پیاوړي، با عزت او په هیواد او خلکو مین پوځ نه د ملاتړ په لړ کې خپل ګران هیواد د دې سترو بلاوو او وبا له افت نه وژغوري، پرډیو او د هغوی غلامو لاسپوڅو ته موقع په لاس ورنه کړي چې هیواد مو یو ځل بیا د نوي معاملي ښکار وگرځوي.

زما په اند د هیواد د نجات یوه عملي لار په هیواد کې د اوسني نظام تقویه کول، ملاتړ او اصلاحات دي چې هم د پرډیو د شومو موخو د عملي کولو مخه ډب کولای شي او هم د هغوی د ګوډاګیو هیواد پلورونکو، نو ځکه راجئ چې په یوه غږ او هوډ د هیواد ژغورنې لپاره یو موټي، یوه خوله او واحد ملت په توګه ژر تر ژره راوین شو ودریږو او خپل ګران هیواد له سترو بلاوو نه وژغورو.

هیواد مو د دې سترو وباوو تر څنګ، له بل ستر ګواښ او ناوړین سره چې کویډ ۱۹ کورونا دی هم مخامخ دی چې له دی افت نه د خلاصون یوه اسانه لار د هر چا خپله ډېره پاملرنه ده، ځکه په داسې یوه وضعیت کې چې هیواد له کمزوري اقتصاد سره مخ وي، ښه خبره دا ده چې خپله ځانونه وساتو، د هغومشورو او متخصصینو نظریاتو ته پام وکړو چې میدیا یې را په ګوته کوي.

د هیواد ساتنه د هر افغان دنده ده!

د پاڼو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکنې د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ